

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7To/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7918010141
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Tomčovčík
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7918010141.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Tomčovčíka a sudcov JUDr. Martina Michalanského a JUDr. Margaréty Jurkovej Žoldákovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 9. mája 2019, v trestnej veci proti obžalovanému P. B., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr.zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Trebišov sp.zn. 3T/30/2018 zo dňa 7.3.2019 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods.1 písm.e/, ods.2 Tr.por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods.3 Tr.por. a podľa § 208 ods.1 Tr.zák. s použitím § 42 ods.1, § 41 ods.2 Tr.zák., § 38 ods.4 Tr.zák., § 37 písm.h/ ukladá obžalovanému P. B., N.. XX.XX.XXXX M. Č. N. C., D. XXX/XX, t.č. vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS Košice od 8.11.2017, súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyroch) rokov a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods.2 písm.a/ Tr.zák. na výkon trestu odňatia slobody obžalovaného zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods.2 Tr.zák. zrušuje výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Trebišov zo dňa 3.10.2017 sp.zn. 5T/102/2017, ktorým bol obžalovanému pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods.1, ods. 2 Tr.zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Inak napadnutý rozsudok ostáva nezmenený.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp.zn. 3T/30/2018 zo dňa 7.3.2019 bol obžalovaný P. B. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr.zák., na tom skutkovom základe, že

od konca mesiaca jún roku 2015 až do dňa 14.7.2017, s výnimkou obdobia od 22.9.2015 do 10.12.2015, kedy obžalovaný vykonával protialkoholické liečenie v Y. W. S., ako aj s výnimkou dní 12.7.2015, 24.5.2016 a 22.7.2016, keď sa obžalovaný dopustil obdobného konania, za ktoré bol postihnutý rozhodnutiami Okresného úradu Trebišov, odbor všeobecnej vnútornej správy, zo dňa 18.9.2015 č.k. OÚ-TV-OVVS-2015/009672, zo dňa 29.6.2016 č.k. OÚ-TV-OVVS-2016/006901 a zo dňa 5.10.2016 č.k. OÚ-TV-OVVS-2016/009744, v presne nezistených časových intervaloch v mieste trvalého bydliska v bytovom dome na ul. D. Č.. XXX/XX M. V. Č. N. C., ako aj na iných miestach, spôsobil fyzické a

psychické utrpenie svojej družke Z. J., N.. X.X.XXXX, A. Č. N. C., L.. D. Č.. XXX/XX, najmä tým, že pod vplyvom alkoholických nápojov ju bezdôvodne fyzicky napádal tak, že ju udieral a bezdôvodne rozhadzoval veci v byte s cieľom, aby to poškodená musela upratať, okázalo jej dávať najavo, že nezvláda starostlivosť o domácnosť, schválne porušoval základné hygienické zásady a po požití alkoholu vracal po celom byte s cieľom, aby ju čo najviac ponížil, jedol rukami priamo z hrncov a bez súhlasu poškodenej od nej bral peniaze a potom to zapieral, aby z nej urobil blázna, čo poškodená pociťovala ako ťažké príkorie s následnou vysokou mierou úzkosti a strachu o svoj život a výrazne zníženým sebavedomým a takto jej dlhodobo spôsoboval stres a ohrozoval jej psychické aj fyzické zdravie.

Obžalovanému P. B. bol podľa § 42 ods. 1 Tr.zák., § 41 ods. 2 Tr.zák., § 208 ods. 1 Tr.zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr.zák. (§ 36 písm. l/, § 37 písm. h/ Tr.zák.) súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr.zák. s použitím § 49 ods. 1 písm. a) Tr.zák. súd výkon uloženého trestu podmienčne odložil a podľa § 51 ods. 2 Tr.zák. určil skúšobnú dobu v trvaní 4 (štyroch) rokov a zároveň obžalovanému uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr.zák. uložil obžalovanému obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Tr.zák. uložil obžalovanému povinnosť nepriblížiť sa úmyselne k poškodenej Z. J., N.. X.X.XXXX, bytom Č. N. C., D. XXX/XX, na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov, nezdržiavať sa v blízkosti jej obydľia a v miestach, kde sa poškodená zdržuje alebo ktoré navštevuje.

Podľa § 42 ods. 2 Tr.zák. súd zrušil výrok o treste zo skoršieho trestného rozkazu Okresného súdu Trebišov zo dňa 3.10.2017 sp.zn. 5T/102/2017, ktorým bol obžalovanému pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods.1, ods. 2 Tr.zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov s podmienčným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky ako aj zákaz požívať alkoholické nápoje a zákaz vstupu na akékoľvek miesta, kde sa predávajú a požívajú alkoholické nápoje.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr.zák. uložil obžalovanému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku po jeho vyhlásení, odôvodnení a jeho poučení o opravnom prostriedku podal odvolanie okresný prokurátor.

V písomných dôvodoch odvolania okresný prokurátor uviedol, že s rozhodnutím súdu čo do výroku o vine a treste sa nestotožnil, pretože zo zabezpečených dôkazov konkrétne z výsluchov svedkov, poškodenej a znalcov vyplýva, že obžalovaný sa dopustil zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods.1 písm.a/, ods.3 písm.d/ Tr.zák. s poukazom na § 138 písm.b/ Tr.zák.

Aj pri úprave obdobia, kedy malo dochádzať ku skutku, možno odpočítať len necelé tri mesiace z obdobia dvoch rokov uvádzaných v napadnutom rozsudku, a teda v žiadnom prípade nemožno takto upraviť kvalifikáciu len pre minimálne zníženie obdobia páchania skutku podporené tendenčným vyhlásením obžalovaného, ktorý uznal iba časť skutku, teda že k týraniu poškodenej dochádzalo z jeho strany od roku 2015 a nie od roku 2012 tak, ako je to uvedené v obžalobnom návrhu.

Z výsluchu znalkyne W.. F. K. bolo preukázané, že pri vyšetrení poškodenej zistila, že jej bolo spôsobované ťažké príkorie zo strany obžalovaného, najmä za posledné dva roky. Tieto zistenia sú podporené výpoveďou poškodenej a sú rozhodujúce pri posudzovaní obdobia a samotnej intenzity útokov, ktoré pri ich zvýšenej periodicite v uvedenom období naplnili znaky závažnejšieho konania, a to po dlhší čas tak, ako je to uvedené v § 138 písm.b/ Tr.zák.

Zároveň prokurátor poukázal, že tendenčné vyhlásenie obžalovaného, že priznáva iba čiastočné obdobie, keď mal týrať poškodenú, nemožno považovať za poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm.l/ Tr.zák. tak, ako to konštatoval Okresný súd Trebišov v napadnutom rozsudku.

V závere prokurátor navrhol, aby Krajský súd v Košiciach zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil Okresnému súdu Trebišov na nové prejednanie a rozhodnutie s tým, že bolo na mieste obžalovaného P. B. uznať vinným zo zločinu podľa § 208 ods.1 písm.a/, ods.3 písm.d/ Tr.zák. s poukazom na § 138 písm.b/ Tr.zák. a uložiť mu súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici zvýšenej trestnej sadzby s poukazom na § 38 ods.4 Tr.zák. so zaradením pre výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

K takto podanému odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril aj obžalovaný P. B., ktorý napadnutý rozsudok považuje za správny, a preto navrhol, aby odvolací súd odvolanie okresného prokurátora zamietol.

Na podklade takto podaného odvolania okresného prokurátora odvolací súd v zmysle ustanovenia § 317 ods.1 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie okresného prokurátora je sčasti dôvodné.

V konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku postupoval okresný súd v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a vykonal všetky dostupné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom pre náležité zistenie skutkového stavu veci a pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie.

Prvostupňový súd vykonané dôkazy vecne vyhodnotil riadiac sa pritom ustanovením § 12 ods.12 Tr.por. jednotlivo, i vo vzájomných súvislostiach a dospel tak ku správnym skutkovým a právnym záverom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods.1 Tr.por. okresný súd jasne a zreteľne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Krajský súd si v celom rozsahu osvojil správne a zákonne odôvodnenie napadnutého rozsudku, nemal žiadne pochybnosti o závere okresného súdu, že sa obžalovaný dopustil konania tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, a keďže sa so závermi okresného súdu stotožňuje, tak na ne ako na správne a zákonne v podrobnostiach poukazuje.

V predmetnej trestnej veci už Krajský súd v Košiciach raz rozhodol, a to uznesením sp.zn. 7To/101/2018 zo dňa 15.11.2018 tak, že podľa § 321 ods.1 písm. b/, c/, d/ Tr.por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods.1 Tr.por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Zároveň uviedol, v akom smere je potrebné dokazovanie doplniť a vyslovil aj právny názor.

Okresný súd po vrátení veci na doplnenie dokazovania vykonal výsluch znalcov W.. F. K. z odboru psychológie a znalca Q.. V. Q. L. z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria a na základe vykonaného dokazovania v súlade so zistením znalkyne W.. F. K. upravil skutok tak, že jeho obdobie stanovil od konca mesiaca jún 2015 až do 14.7.2017, pričom vypustil obdobie, kedy obžalovaný vykonával protialkoholické liečenie a taktiež aj dni, kedy bol obžalovaný priestupkovo postihnutý za obdobné konanie.

Aj krajský súd sa po doplnenom dokazovaní stotožnil s výpoveďou znalkyne z odboru psychológie W.. F. K., ktorá psychologicky vyšetrila poškodenú a dospela k nasledujúcim záverom. Znalkyňa opätovne skonštatovala, že konanie obžalovaného spôsobovalo poškodenú Z. J. fyzické, ale predovšetkým psychické utrpenie. Fyzické utrpenie bolo spôsobované bitkami, a to údermi päťou a škrtením. Psychické utrpenie bolo spôsobované nadávkami a ponižovaním jej osoby, jej ženskosti, neúctou k starostlivosti, ktorú prejavovala obžalovanému, a to poškodzovaním a znehodnocovaním jedla, robením neporiadku v byte, s úmyslom, aby to ona upratala. Uvedené konanie poškodená pociťovala ako ťažké príkorie, ktoré trvalo najmä posledné dva roky. U poškodenej bola zistená vysoká miera úzkosti a strachu o svoj život v dôsledku príkorie, ktoré prežívala. To, že poškodená neopustila obžalovaného aj napriek popísanému príkoriu znalkyňa vysvetlila tak, že poškodená viedla takýto spôsob života s obžalovaným aj preto, že podobne ako on, je závislá na alkohole, ale bez porúch správania, avšak s prítomnou degradáciou osobnosti. Taktiež pripustila, že pokiaľ obžalovaný abstinoval, nedochádzalo k

jej fyzickému, ani psychickému týranu, a preto sa psychické ťažkosti zmiernili, avšak obavy a strach z možnej náhlej recidívy správania sa obžalovaného mohli byť prítomné.

Rozpory medzi tým, že u poškodenej nebola zistená posttraumatická stresová porucha, znalkyňa vysvetlila tak, že zisťovanie tejto poruchy patrí do oblasti psychiatrie. Znalec z odboru zdravotníctva - odvetvia psychiatrie Q.. V.. Q. L. uviedol, že posttraumatická stresová porucha je zistená u tých jedincov, u ktorých došlo k extrémnym situáciám v rámci týrania. Táto porucha aj v prípade týrania osoby nemusí byť u nej prítomná.

Z výpovede znalca taktiež vyplynulo, že podľa definičných kritérií je spúšťačom posttraumatickej stresovej poruchy tak extrémny podnet, ktorý by spustil takúto reakciu takmer u každej osoby. Za takéto podnety sa považujú účasť vo vojnových konfliktoch, otroctvo, dlhodobé využitie obete ako sexuálneho otroka, videnie na vlastné oči, napr. vraždu blízkeho človeka.

Prejavy posttraumatickej stresovej poruchy by mohli nastať aj v dôsledku dlhodobého domáceho násillia, týrania.

Okresný súd takto podľa názoru krajského súdu správne vychádzal z vykonaného dokazovania a nepochybil, keď svoje skutkové zistenia okrem vyššie uvedených záverov znalcov oprel aj o výpovede svedkov V.Á. B., Q. N. a nepriamo o výpoveď svedka M. J., ako aj o listinný dôkaz, konkrétne prepúšťaciu správu Y. R. Ú. W., N..Y.. W. S. a z rozhodnutí Okresného úradu Trebišov, odbor všeobecnej vnútornej správy o priestupkoch obžalovaného.

Správne okresný súd upravil žalované obdobie, keď vypustil čas od roku 2012 až do mesiaca jún 2015, pretože z výpovede poškodenej Z. J. vyplynulo, že s obžalovaným začali žiť v spoločnej domácnosti až od 1.12.2013, kde ich vzájomné spolužitie bolo bezproblémové a problémy nastali až po smrti brata obžalovaného. Po tomto období správne vyhodnotil okresný súd, že spolužitie medzi obžalovaným a poškodenou bolo síce konfliktné, doprevádzané ľahšími formami násillia, avšak nie takého charakteru, že by sa jednalo o týranie tak, ako to predpokladá ustanovenie § 208 ods.1 Tr.zák.

Neušlo pozornosti ani krajskému súdu, že obžalovaný bol od 22.9.2015 do 10.12.2015 na protialkoholickom liečení Y. W. S., z ktorého keď sa vrátil podľa výpovede poškodenej bol slušný a nepil asi pol roka. Aj uvedené obdobie treba považovať za čas, kedy sa obžalovaný nemohol dopustiť žalovanej trestnej činnosti.

Z výpovede poškodenej taktiež bolo zistené, že po tomto polročnom období ju obžalovaný fyzicky napádal a deptal asi tak každé dva týždne, avšak tieto útoky sa nevyznačovali zvláštnou hrubosťou, a preto aj podľa názoru krajského súdu nie je možné uznať právnu kvalifikáciu podľa § 208 ods.3 písm.d/ Tr.zák. a poukazom na § 138 písm.b/ Tr.zák., t.j. že skutok spáchal závažnejším spôsobom konania a po dlhší čas.

Správne okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že pre posúdenie otázky, či páchatel trestného činu týrania páchal takýto čin po dlhší čas v zmysle ustanovenia § 138 písm.b/ Tr.zák. je určujúca nielen celková doba týrania, ale je potrebné prihliadnuť aj ku konkrétnemu spôsobu vykonania činu, intenzite týrania a podobne.

Musí ísť teda o taký dlhý čas, ktorý jednak prekračuje inak obvyklý čas spáchania tohto trestného činu a jednak prekračuje tento obvyklý čas tak, že použitie základnej skutkovej podstaty, t.j. § 208 ods.1 Tr.zák. by dostatočne nevystihovalo závažnosť konania obžalovaného.

Konanie obžalovaného bolo okresným súdom správne a v súlade s vykonaným dokazovaním kvalifikované ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods.1 písm.a/ Tr.zák., ktorého sa obžalovaný P. B. dopustil spôsobom opísaným vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný musel byť minimálne uzrozumený s tým, že v dobe, keď bol pod vplyvom alkoholu, svojim negatívnym správaním môže poškodenej Z. J. spôsobovať fyzické a psychické utrpenie, čím tak konal formou nepriameho úmyslu podľa § 15 písm.b/ Tr.zák.

Okresný súd však pochybil vo výroku o uloženom treste, keď ako poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm.l/ Tr.zák. vyhodnotil priznanie a úprimné oľutovanie obžalovaného k trestnému činu.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že priznanie a oľutovanie obžalovaného je možné buď v prípadoch, keď sa páchatel' ku skutku prizná už na začiatku prípravného konania a svoje konanie aj úprimne oľutuje, taktiež aj podľa Stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017 sp.zn. Tpj 55/2016 je možné priznanie a oľutovanie skutku vyhodnotiť ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm.n/ Tr.zák. na začiatku hlavného pojednávania, po poučení podľa § 257 Tr.por. a nasl., keď obžalovaný vyhlási, že je vinný zo spáchania žalovaného skutku.

Priznanie a oľutovanie spáchanej trestnej činnosti pod ťarchou dôkazov, a to už na základe právneho názoru vyjadreného krajským súdom v zrušujúcom uznesení, nie je možné vyhodnotiť ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm.l/ Tr.zák.

Krajský súd pri rozhodovaní o druhu a výmere ukladaného trestu prihliadal najmä na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, pomer a mieru závažnosti priťažujúcej okolnosti, ktorú zistil v zmysle § 37 písm.h/ Tr.zák., t.j. spáchanie viacerých trestných činov z dôvodu ukladania trestu za zbiehajúcu sa trestnú činnosť. Z uvedeného dôvodu krajský súd dospel k záveru, že obžalovanému P. B. nie je možné uložiť podmienený trest odňatia slobody, nakoľko dolná hranica zákonom stanovenej trestnej sadzby upravenej v zmysle § 38 ods.4 Tr.zák. predpokladá uloženie trestu odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 8 mesiacov. Len takýto trest podľa názoru krajského súdu bude dostatočný na prevýchovu páchatel'a, a taktiež bude postačujúci z hľadiska individuálnej, aj generálnej prevencie.

Keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch nebol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin, krajský súd ho v zmysle § 48 ods.2 písm.a/ Tr.zák. na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň obžalovanému uložil súhrnný trest, nakoľko súdnej trestnej činnosti sa dopustil skôr, ako bol mu doručený trestný rozkaz Okresného súdu Trebišov sp.zn. 5T/102/2017 zo dňa 3.10.2017, a preto krajský súd v zmysle § 42 ods.2 Tr.zák. zrušil výrok o treste uvedeného trestného rozkazu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce.

Výrok o uloženom ochrannom liečení ústavnou formou v zmysle § 73 ods.2 písm.d/ Tr.zák. týmto ostáva nedotknutý.

To boli dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.